

ד. ואינה מטמאה בנגעים משום דכתיב: "ונתתי נגע צרעת בבית ארץ אחוזתכם", וירושלים לא נתחלקה לשבטים.⁽⁸⁾

ה. ואין מוציאין בה זיזין וגזוזטרות, הטעם הוא:

מפני אהל הטומאה, שמא יהא כזית מן

המת מוטל בארץ, והגזוזטראות מאהילות עליו ועל אנשים הרבה, ונמצא מרבה את הטומאה.

וגם משום דלא ליתזקו עולי הרגלים [שלא ייזקו עולי רגלים], כשייכשלו בזיזין ובגזוזטראות.⁽⁹⁾

שאינו מתושבי המקום, אינו מחייב את העיר בעגלה ערופה.

ומדברי ה"ר ישעיה כאן, שתירץ: "שיש צד אחד לירושלים שאין גילין לבוא לדרך אותו צד, ונראה שלצד צפון היה וכו'", מוכח כפירוש ראשון; וכן משמע גם מדברי התוספות, שהעמידו קושייתם על הסוגיא דשם, ומשמע שכל קושייתם היא משום ש"רוב וקרוב הלך אחר הרוב", ואם נפרש כפירוש שני, אם כן אינו ענין להא ד"רוב וקרוב הלך אחר הרוב", שהרי מצד קרוב אין אנו יודעים אלא שהרוצח בא מהעיר הקרובה, אבל אחר דין זה יש לנו לומר, שהרוצח לא היה מיושבי העיר, כיון שרובם אינם מתושבי העיר, ואין זה סתירה ל"קרוב".

ותירצו התוספות: ויש לומר שהיו מקומות שלא היו גילים לבוא רק בני ירושלים; אי נמי בימי חזקיה, שכל ישראל היו שם ולא היו באין לסחורה; וראה עוד מה שכתב הרשב"א שם.

8. הנה בסוגיא מבואר בטעמם של ארבעה מהדינים המיוחדים לירושלים ["בתי ערי חומה", "עגלה ערופה", "עיר הנדחת" ו"נגעי בתים"], שהוא משום "ירושלים לא נתחלקה לשבטים".

ויש לדקדק בלשון הרמב"ם, שלגבי "עגלה ערופה" [רוצח ושמירת נפש ט ד], ולגבי "עיר הנדחת" [עבודה זרה ד ד], ולענין "נגעי בתים" [טומאת צרעת יד יא], כתב את הטעם משום שלא נתחלקה לשבטים, ואילו גבי "בתי ערי חומה" [שמיטה ויובל יב יב] לא כתב את הטעם משום שירושלים לא נתחלקה לשבטים.

ומיהו בהלכות בית הבחירה [ז יד] הביא את כל דיני ירושלים כאחד, וכתב: "ואין הבית נחלט בה, ואינו מטמא בנגעים, ואינה נעשית עיר הנדחת, ואינה מביאה עגלה ערופה, לפי שלא נתחלקה לשבטים".

9. א. הרמב"ם [בית הבחירה ז יד] כתב: "ואין מוציאין הימנה זיזין וגזוזטראות לרשות הרבים מפני אהל הטומאה", ולא כתב את הטעם השני.

ב. שנינו במשנה בכבא בתרא ס א: "אין מוציאין זיזין וגזוזטראות לרשות הרבים [פן ייכשלו בהם בני רשות הרבים, רשב"ם], אלא אם רצה כונס לתוך שלו, ומוציא"; והקשו: אם כן אין דין זה מיוחד לירושלים!?

וב"ספר המפתח" הביאו בשם שו"ת הריטב"א, שבירושלים האיסור הוא אפילו אינו מוציא לרשות הרבים, אלא כונס לתוך שלו; [ואפשר, שלכן נקטה הגמרא את הטעם מפני עולי רגלים, ולא משום שאר בני רשות הרבים, ומשום שרק לעולי רגלים חששו חכמים אפילו בכונס לתוך שלו].

ומיהו לשון הרמב"ם [בית הבחירה ז יד]: "ואין מוציאין הימנה זיזין וגזוזטראות לרשות הרבים". [אלא, שעל דרך זה יש לומר, לפי מה שכתב הרמב"ם — נזקי ממון יג כד: "אין מוציאין זיזין וכצוצטראות לרשות הרבים, אלא אם כן היו למעלה מגמל ורוכבו", והיינו משום שבכל הערים הטעם הוא משום שמא ייכשלו בהם בני רשות הרבים, וכל שהוא למעלה מגמל ורוכבו אין חשש זה, ואילו בירושלים אסור